

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 20. maijā
(OR. en)

9336/22

DEVGEN 100
ACP 60
RELEX 676

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2022. gada 20. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	8938/22
Temats:	ES atjaunotā partnerība ar vismazāk attīstītajām valstīm – Padomes secinājumi (2022. gada 20. maijs)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par ES atjaunoto partnerību ar vismazāk attīstītajām valstīm, kurus Padome apstiprināja 3870. sanāksmē, kas notika 2022. gada 20. maijā.

**Padomes secinājumi par
ES atjaunoto partnerību ar vismazāk attīstītajām valstīm**

1. ES un tās dalībvalstis ir apņēmušas pilnas veicināt vērienīgas starptautiskas partnerības un ir apņēmušas kopā ar vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) rast daudzpusējus risinājumus globālajiem izaicinājumiem saskaņā ar jauno Eiropas Konsensu par attīstību un ņemot vērā izaicinājumus, ar kuriem šīs valstis saskaras, īstenojot Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), kā arī Parīzes nolīguma mērķus. Šajā sakarā Padome atgādina par ES un tās dalībvalstu apņemšanos izskaust nabadzību un badu, mazināt neaizsargātību un pievērsties nevienlīdzībai, lai nodrošinātu, ka neviens netiek atstāts novārtā.
2. Ņemot vērā ģeopolitiskās sāncensības pastiprināšanos un pieaugošo globālo konkurenci, Padome uzsver, ka ir jāstiprina efektīvs multilaterālisms un kopīgi jāveicina ilgtspējīgas starptautiskas partnerības, kuru pamatā ir kopīgas vērtības, cilvēktiesības, dzimumu līdztiesība un savstarpēja cieņa. VAV ir vērtīgi ģeopolitiskie partneri, lai nodrošinātu noturīgāku un drošāku pasauli, kā arī ilgtspējīgu un iekļaujošu globālu atveseļošanu Covid-19 pandēmijas un Krievijas agresijas pret Ukrainu kontekstā. Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis reaģēt uz VAV specifiskajām vajadzībām, efektīvi īstenojot šīs partnerības, lai atbalstītu IAM īstenošanas paātrināšanu.
3. Padome atgādina, ka oficiālā attīstības palīdzība (OAP) joprojām ir galvenais finansējuma avots nabadzīgākajām valstīm, jo īpaši VAV, kurām trūkst vietēju spēju piesaistīt finansējumu no citiem avotiem. ES un tās dalībvalstis, būdamas pasaules lielākās OAP sniedzējas, atkārtoti apstiprina apņemšanos kolektīvi sasniegt mērķi – līdz 2030. gadam panākt, ka vismazāk attīstītās valstis saņem 0,20 % no nacionālā kopienākuma, kas ir viens Adisabebas rīcības programmas galvenajiem mērķiem. Padome uzsver, cik svarīga ir pašreizējā diferencētā attieksme pret vismazāk attīstītajām valstīm, un atzinīgi vērtē, ka ir pārskatīti kritēriji izklūšanai no VAV kategorijas, kuros VAV īpašie izaicinājumi ņemti vērā plašākā rakursā – ne tikai kā ienākumi uz vienu iedzīvotāju, bet ietverot arī cilvēkkapitālu un ekonomisko un vidisko neaizsargātību.

4. Padome atzinīgi vērtē to, ka 2022. gada martā pieņemtajā Dohas rīcības programmā ir pausta apņemšanās veikt reālākas darbības VAV atbalstam un ir uzsvērts, cik svarīga ir ES, dalībvalstu un Eiropas attīstības banku un finanšu iestāžu apņemšanās programmu īstenot. Tā cerīgi raugās uz gaidāmās Apvienoto Nāciju Organizācijas piektās konferences par VAV otro daļu, kas plānota 2023. gadā, un aicina panākt vērienīgu rezultātu. Padome arī atgādina, cik svarīgi ir risināt to valstu specifiskās problēmas, kuras atrodas pārejas procesā no VAV uz augstāku kategoriju, lai nodrošinātu pārejas procesa ilgtspējību un vienmērīgumu.
5. Padome atgādina, ka ES pieeja starptautiskām partnerībām ir balstīta uz ilgtspējīgu un paredzamu finansējumu un efektīvas attīstības sadarbības principiem, uz kopīgām vērtībām un uz to, lai pēc iespējas labāk tiktu izmantota Eiropas komandas pieeja. Padome mudina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis iekļaut VAV specifiskās vajadzības reģionālo un globālo partnerību un stratēģiju īstenošanā, pamatojoties uz iekļaujošiem procesiem, pašatbildības principu un kopīgām interesēm. Ņemot vērā minēto, Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis veikt turpmākus pasākumus saistībā ar apņemšanās elementiem, kas pausti ES un ĀS samitā Briselē 2022. gada 17. un 18. februārī, kā arī ES, Indijas un Klusā okeāna valstu ministru forumā Parīzē 2022. gada 22. februārī, un pamatojoties uz ĀKK un ES partnerības *acquis*.
6. Padome uzsver, ka ir svarīgi efektīvi pievērsties konfliktu un nestabilitātes pamatcēloņiem un galvenajiem virzītājiem, kas skar daudzas VAV, tostarp nevienlīdzībai, demokrātiskas un labas pārvaldības un tiesiskuma trūkumam, klimata pārmaiņām un cīņai par dabas resursiem. Šajā sakarā Padome arī uzsver, ka ir jāturpina pievērsties neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņiem. Šie izaicinājumi izceļ to, ka izšķirīgi nozīmīgas ir integrētas un ilgtspējīgas pieejas, kurās ievērota saikne starp humāno palīdzību, attīstību un mieru, un to, cik svarīgi ir veikt kopīgas konfliktu analīzes. Padome atzīmē, ka nabadzība un nevienlīdzība, jo īpaši vismazāk attīstītajās valstīs, palielina konfliktu un nestabilitātes risku. Šajā sakarā Padome uzsver, ka ir jānovērš jaunas krīzes un jāreaģē uz tām, jāveido noturība, lai cīnītos ar nestabilitātes virzītājfaktoriem, un jāveicina iekļaujoša un ilgtspējīga atveseļošana saskaņā ar pieeju "atjaunot uzlabojot un zaļinot", kuras pamatā ir IAM, novēršot visu veidu nevienlīdzību un nevienu neatstājot novārtā.

7. Padome ar dziļām bažām atzīmē Krievijas agresijas pret Ukrainu būtisko negatīvo ietekmi uz globālo nodrošinātību ar pārtiku un uz pārtikas cenām. Tas saasina jau tā satraucošo situāciju, ko globālajā nodrošinātībā ar pārtiku izraisījusi Covid-19 pandēmija, klimata pārmaiņas un citi globāli izaicinājumi, kas jo īpaši skar VAV un valstis, kuras ir visvairāk atkarīgas no ārējām pārtikas, enerģijas un mēslošanas līdzekļu piegādēm, – kā uzsvērusi ANO grupa reaģēšanai krīzes situācijās. Šajā sakarā Padome atkārtoti apstiprina – lai pastiprinātu starptautiskos centienus globālo pārtikas un uztura nodrošinājuma problēmu risināšanai, ir nepieciešama savlaicīga un efektīva koordinācija ar starptautiskajām organizācijām un citiem attiecīgajiem partneriem un iniciatīvām, piemēram *FAO* un citām Romā bāzētām aģentūrām, G7 Globālo pārtikas nodrošinājuma aliansi un *FARM* iniciatīvu. Padome īpaši uzsver, ka ir jāstiprina ilgtspējīgas pārtikas ražošanas spējas pašās VAV, kā arī jādažādo to pārtikas piegādes ķēdes un jāmazina šķēršļi atvērtai tirdzniecībai ar pārtikas izejvielām. Saskaņā ar 2022. gada marta paziņojumu "Pārtikas nodrošinājuma garantēšana un pārtikas sistēmu noturības stiprināšana" ES turpinās atbalstīt partnervalstis, jo īpaši visneaizsargātākās valstis, to pārejā uz noturīgām un ilgtspējīgām pārtikas sistēmām.
8. Padome uzsver VAV ļoti lielo neaizsargātību pret klimata pārmaiņām, biodaudzveidības zudumu un vides degradāciju un to nozīmīgo lomu klimata aizsardzībā un biodaudzveidības saglabāšanā. Atsaucoties uz Parīzes nolīgumu un Glāzgovas Klimata paktu, Padome atzīst VAV specifiskās vajadzības un izaicinājumus saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mitigāciju. Turklāt Padome pauž gandarījumu par progresu, kas attiecībā uz VAV panākts *UNFCCC* Pušu konferences 26. sesijā (*COP 26*), un par Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) neseno darbu, piemēram, tās pienesumu "*Impacts, Adaptation and Vulnerability*". Tā aicina Biodaudzveidības konvencijas Pušu konferences 15. sesijā (*COP 15*) pieņemt vērienīgu jaunu globālu biodaudzveidības satvaru, nosakot skaidrus mērķus un stingru un pārredzamu īstenošanas režīmu, ko papildinās arī atbilstoši finanšu un nefinanšu resursi, kuri ir būtiski vismazāk attīstītajām valstīm. Tāpat kā citās valstīs, VAV integrētā un saskaņotā veidā būtu jāīsteno politika attiecībā uz ekonomisko un sociālo attīstību, pielāgošanos klimata pārmaiņām, biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu, integrētu ūdens resursu apsaimniekošanu un cīņu pret zemes degradāciju, atmežošanu un pārtuksnešošanu, kā arī pasākumi saistībā ar sagatavotību katastrofām, lai veicinātu noturību pret klimata pārmaiņām un sekmētu ilgtspējīgu dabas ekosistēmu pārvaldību, kā tas tiek darīts, piemēram, ar projektu "*Great Green Wall Accelerator*".

9. Padome ar bažām atzīmē, ka Covid-19 krīze ir skaidri parādījusi VAV lielo neaizsargātību pret ārējiem satricinājumiem un ir radījusi grūtības IAM sasniegšanai vismazāk attīstītajās valstīs, jo īpaši attiecībā uz cilvēces attīstību. Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis īpašu uzsvaru likt uz cilvēces attīstību vismazāk attīstītajās valstīs, piekopjot holistisku pieeju veselības un cilvēktiesību, nodrošinātības ar pārtiku un uzturu, izglītības, digitalizācijas, piekļuves sociālajai aizsardzībai un pienācīgu darbvietu radīšanas jomās. Šajā sakarā Padome atgādina, cik svarīga ir transformatīva pieeja, ar kuru pievēršas dzimumu nelīdztiesības pamatcēloņiem, un arī uzsver, ka dzimumu līdztiesības veicināšana, pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un pievēršanās multiplai diskriminācijai, ar kuru saskaras neaizsargātas vai marginalizētas personas, ir īpaši būtiska vismazāk attīstītajās valstīs un ir ES prioritāte visās darbības jomās. Padome atgādina, ka ES joprojām ir apņēmusies pielikt lielākas pūles un veikt darbības, lai nodrošinātu visu cilvēktiesību sekmēšanu, aizsardzību un īstenošanu un lai pilnībā un efektīvi īstenotu Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) izvirzīto rīcības programmu un rezultātus, kas gūti to pārskatīšanas konferencēs, un šajā sakarībā tā joprojām ir apņēmības pilna veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības. To paturot prātā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus saistībā ar savu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. Vēl ES uzsver, ka ir nepieciešams, lai seksuālās un reproduktīvās veselības jomā būtu vispārēji sasniedzama kvalitatīva un cenas ziņā pieejama visaptveroša informācija, izglītība, tostarp visaptveroša izglītība par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumi.
10. Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis turpināt atbalstīt veselības aprūpes sistēmu spēju un publiskās infrastruktūras stiprināšanu vismazāk attīstītajās valstīs, lai panāktu vispārēju veselības apdrošināšanu. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tiesiskajam regulējumam un farmācijas ražošanas jaudām un labākai piekļuvei ūdenim, sanitārijai un higiēnai (*WASH*) un veselības aprūpes pamatpakalpojumiem. Šajā sakarā Padome uzsver Āfrikā izstrādātās Eiropas komandas iniciatīvas, kas aptver, piemēram, veselības drošību un pandēmiju novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu, digitālo veselību, vakcīnu, zāļu un ar veselības produktiem saistītu tehnoloģiju ražošanu un piekļuvi tām, kā arī atbalstu sabiedrības veselības institūtiem.

11. Padome uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt VAV izglītības sistēmu stiprināšanu, lai visiem nodrošinātu taisnīgu un iekļaujošu piekļuvi kvalitatīvai izglītībai, īpašu uzmanību pievēršot meitenēm un jaunām sievietēm, personām ar invaliditāti un visneaizsargātākajām personām. Padome uzsver, ka īpaša uzmanība, tostarp ar skolu veselības un uztura programmu starpniecību, ir jāpievērš tādām uzturam, kāds bērniem un pusaudžiem ir vajadzīgs augšanai un pilnīgai sava potenciāla attīstīšanai. Padome uzsver jauniešu nozīmi savas valsts nākotnes veidošanā, kā arī vajadzību nodrošināt viņiem nākotnes perspektīvas, pamatojoties uz prasmju attīstību un labāku integrāciju atbilstoši vietējā darba tirgus vajadzībām. Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis atbalstīt VAV pamatizglītības un vidējās izglītības, tehniskās un profesionālās izglītības un apmācības, kā arī augstākās izglītības un pētniecības iestāžu spēju veidošanu. Šajā sakarā Padome uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt VAV pētniekus atjaunotā pārdomu procesā par konkrētām valstīm un reģioniem specifiskiem izaicinājumiem un par piemērotiem instrumentiem, ar ko tiem pievērsties.
12. Padome mudina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis turpināt centienus stiprināt vismazāk attīstīto valstu ekonomiku endogēnās spējas, veicinot ilgtspējīgu attīstību, tirdzniecību un noturīgas ekonomikas, tostarp ar tādu strukturālu reformu palīdzību, kuras jo īpaši vērstas uz to, lai stiprinātu iekšzemes resursu mobilizāciju, publisko finanšu pārvaldību un labu pārvaldību un uzlabotu apstākļus privātā sektora attīstībai un ārvalstu tiešajām investīcijām, kā arī lai vietējā līmenī ieviestu atbildīgu uzņēmējdarbības praksi un pienācīgas pārbaudes standartus. Padome atzīst nozīmi, kas, ja apstākļi to ļauj, šo mērķu sasniegšanā ir budžeta atbalsta un spēju veidošanai, tostarp Eiropas publiskā sektora specializētajām zināšanām un līdzbiedru partnerībām. Padome vērš uzmanību uz darba tirgus strukturālo neaizsargātību vismazāk attīstītajās valstīs un Covid-19 pandēmijas ietekmi uz ražošanu un produktivitāti un uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt nodarbinātību un pienācīgas kvalitātes darbvietas, kā arī stiprināt darba tirgus institūcijas. Turklāt Padome aicina laikus, koordinēti un pārredzami īstenot "Kopēja parāda režīma sistēmu ārpus DSSI" un iniciatīvu, kas saistīta ar speciālo aizņēmuma tiesību (*SDR*) vai brīvi izmantojamu valūtu brīvprātīgu novirzīšanu no dalībvalstīm un citām valstīm, kurām ir spēcīga ārējā pozīcija, uz mazāk aizsargātām valstīm, lai atbalstītu to atveseļošanu.

13. Padome aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis veikt turpmākus pasākumus saistībā ar "Global Gateway" mērķiem, lai veicinātu publiskās un privātās investīcijas ilgtspējīgā savienojamībā un kvalitatīvā infrastruktūrā, pamatojoties uz vietējo un reģionālo ekonomiku un kopienu vajadzībām un iespējām, kas apzinātas dialogos ar partnervalstīm, kā arī uz ES stratēģiskajām interesēm. Padome arī aicina Komisiju, koordinējot darbības ar EĀDD, kā arī dalībvalstis un Eiropas attīstības bankas un finanšu iestādes:

izpētīt tehniskās palīdzības sniegšanu vismazāk attīstītajām valstīm, pēc iespējas izmantojot Eiropas komandas pieeju, lai atbalstītu ilgtspējīgu un rentablu projektu izstrādi un tādas vides izveidi, kas veicina ilgtspējīga finansējuma un investīciju plašāku piesaistīšanu;

izpētīt veidus, kā nodrošināt inovatīvu un iekļaujošu finansējumu, lai piesaistītu privāto kapitālu vismazāk attīstītajām valstīm, ņemot vērā pašreizējos paraugprakses piemērus un saistītas starptautiskas iniciatīvas, tostarp G7 infrastruktūras un investīciju partnerību.

Savienojamības projekti būtu jāplāno un jāīsteno saskaņā ar augstākajiem sociālajiem, ekonomiskajiem un vidiskajiem standartiem.

14. Padome arī atzīst izšķirīgo lomu, ko iekļaujošā un ilgtspējīgā attīstībā gan patstāvīgi, gan īstenošanas partneru statusā spēlē vietējās iestādes un pilsoniskās sabiedrības organizācijas kā neatkarīgi pārvaldības un attīstības dalībnieki. Padome pauž bažas par pilsoniskās sabiedrības telpas mazināšanos un uzsver vitālo nozīmi, kāda ir pilsoniskajai sabiedrībai domātas pilsoniskās telpas aizsargāšanai un sekmēšanai daudzās VAV. Decentralizēta sadarbība un publiskā sektora specializētās zināšanas ir arī būtiski Eiropas sadarbības politikas instrumenti attiecībā uz VAV, institucionālo spēju stiprināšanu un vietējās ekonomikas attīstības un pārvaldības konsolidāciju.

15. Padome mudina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis izmantot Eiropas komandas pieeju, lai pastiprinātu sadarbību ar VAV un īstenotu Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) "Eiropa pasaulē". Saskaņā ar šo jauno holistisko un iekļaujošo pieeju būtu jāmobilizē visi VAV pieejamie instrumenti, jo īpaši Eiropas komandas iniciatīvas un Eiropas finanšu arhitektūras attīstībai instrumenti, piemēram, Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+), palielinot Eiropas attīstības banku un finanšu iestāžu, tostarp Eiropas Investīciju bankas (EIB) un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) lomu un sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām bankām, kā arī citiem starptautiskiem dalībniekiem. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš specifiskajiem izaicinājumiem, kas saistīti ar norises kārtības un instrumentu praktisku īstenošanu vismazāk attīstītajās valstīs, jo īpaši nestabilitātes, konflikta vai pēckonflikta situācijā.
16. Padome uzsver, cik svarīgi ir palielināt ES partnerības ar VAV saskaņotību un redzamību atbilstoši Eiropas komandas pieejai, izmantojot, piemēram, stratēģiju "*Global Gateway*", un atzīmē, ka ir jāīsteno koordinēta komunikācijas stratēģija, lai apkarotu dezinformāciju. Padome aicina Komisiju, EĀDD, EIB, ERAB un dalībvalstis nodrošināt efektīvu komunikāciju un diplomātiskos kontaktus saistībā ar kopīgajiem ES centieniem, ko izvērš atbilstoši Eiropas komandas pieejai, tostarp izmantojot koordināciju starp ES delegācijām un dalībvalstīm.
-